

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre ..... 16 kor.
 Negyedévre ..... 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre ..... 20 kor.
 Negyedévre ..... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre ..... 24 kor.
 Negyedévre ..... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A debreceni egyetem.

A minisztertanács elhatározta, hogy Debrecennek megígéri állami támogatással a protestáns egyetemet.

Szomszédi szivességgel gratulálunk Debrecennek a szerencséjéhez. Igaz ugyan, hogy a minisztertanács ígérete még csak afféle, választás előtt tett ígéret. Igaz az is, hogy másként beszélnek a választókkal szavazás előtt és után. Az is igaz, hogy Debrecen, akár földrajzi fekvését, akár lakosságának értelmiségi fokát, akár az egyetem fölállításához szükséges egyéb előfeltételeket vesszük, az egyetemért versenyző városok közt az utolsó helyen van. Azt sem szabad elfelejteni, hogy Debrecen egyeteméhez hozzászól még az országgyűlés is, az pedig egyelőre legalább is fölötte kétes, mit fog az országgyűlés a kormány propositióihoz általában szólni? S hogy a vasutasok és más tisztviselők mindenféle csupa «véletlen» és «váratlan» felsőbb látogatásokat kapnak s a felsőbbség által előírt módon hivatalos felügyelet mellett politikai pártokat alakítanak, az arra vall, hogy nagyon becses minden szalmaszál, a

melybe csak kapaszkodni lehet. S van-e belekapaszkodásra alkalmasabb szalmaszál, mint az a gyenge, szerencsétlen tisztviselő, akinek kenyere, családja, egzisztenciája forog kockán?

No de nem erről akartunk beszélni. Annyi bizonyos, hogy Debrecen egyelőre csak ígéretet kapott, nem pedig egyetemet. S míg az ígéretből egyetem lesz, addig sok homokot elűj a szél a Hortobágyon. S amint az országnak Debrecenen kívüli része — már pedig ez is csak valami — meglehetősen kevés lelkesedéssel fogadta a homokos hajduváros hirtelen favorizálását, egyszerre megszólal a félhivatalos cáfolat is és igyekeznek kevésbé határozott élt adni a híreknek. Molnár Viktor, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium államtitkárja meginterjuváltatta magát s a következőket mondotta:

— Az a hír, hogy a kormány Debrecennek ítélte a harmadik egyetemet, *ebben a pozitív formában nem igaz.* Tény, hogy a kultuszminiszterium mostanában foglalkozott a harmadik egyetem fölállításának kérdésével és pedig abból a szempontból, hogy a városok közül anyagi tekintetben melyik volna legalkalmasabb a harmadik egyetem feláll-

tására. S kitűnt, hogy ebből a szempontból tényleg Debrecennek van a legtöbb jogcíme az egyetem elnyerésére, mert Debrecen város közönsége ajánlotta föl az egyetem céljaira a legnagyobb összeget. De sem a legutóbbi, sem az azelőtt való miniszteri tanácskozás a dologgal konkrét formában nem foglalkozott még.

Ez bizony már olyanforma ígéret, a melyet a választások után igen könnyen lehet így is, úgy is magyarázni.

A debreceni protestáns egyetemmel kapcsolatban felmerül már most az a kérdés: mi lesz a katolikus egyetemmel? Tizenkétmillió katolikus joggal követelhet a három millió protestáns mellett legalább egy, ha ugyan nem több egyetemet is! És ha ez a kérdés fölmerült, kézen fekszik a megoldás is: az ország első katolikus egyeteme nem lehet más, mint az, amelyet a nagy Pázmány Péter alapított, a budapesti egyetem.

Gratulálunk a debrecenieknek a protestáns egyetem ígéretéhez. Eggyel több ok, hogy a magunk ősi egyetemét minden erőnkkel visszaköveteljük s diadalmasan bevigyük oda ismét a nagy Pázmány szellemét.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A szabadkőművesség

és a kongregáció.

I.

Mit keres e két cím egymás mellett? Hiszen messzebb vannak ezek egymástól, mint Makó Jeruzsálemtől. A szabadkőműves urak sziveskedtek kivezényelni táborukat a Kongregáció ellen s így jutottak egymás közelébe úgy, hogy könnyen farkasszemét nézhetnek.

Az utolsó időben feltűnően sokat foglalkoztak a páholyok a Kongregációval: megrendelték — biztonság kedvéért — két példányban a Kongregáció lapját, tanulmányozzák szabályait, figyelemmel kísérik minden lépését, a kongreganisták és jezsuiták névsorát közlik a szabadkőművesek titkos lapjában,* azután sü-

* Le akarták leplezni azt, ami nem titkos. Hiszen a kongreganisták névsora a »Mária-Kongregáció«-ban is meg szokott jelenni, ezt a lapot pedig úgy az »Alkotmány« mint más folyóiratok hirdetni szokták; tenát bárkinek módjában van azt megszerezni. A jezsuiták névsora is megvan egyebek közt minden egyházmegye schematismusában, ahol jezsuita rendházak vannak. S egyébként ruhájukról is bárki megismerheti őket, aki érdeklődik irántuk. Vagy tessék a tisztelt uraknak egy kis eszmecserére befáradni a rendházba, — még eddig mindenki elevenen jött ki onnan. Milyen naiv eljárás, titkos lapban jelezni azt, ami nem titkos!

rün irnak róluk és pedig az ismert szabadkőműves igazságszeretettel stb.

Köszönjük a szivességüket. Kérjük, engedjék meg kegyesen, hogy szivességüket viszonozhassuk. Igen igen kapóra jött. Élvezettel foglalkozunk a két egyesülettel. Így majd az »opposita juxta se posita magis elucescunt« (az ellentétek egymás mellett jobban feltűnnek) elve alapján meggyőződhetik a társadalom, kibeni mi lakik.

Mi a szabadkőművesség?

Titkos társulat.

Nesze neked! Mit mondjunk olyan egyesületről, amely titkos, amely ismeretlen.

Miért titkolódnak? S mit titkolnak?

A kaméleon ezerféle színjátéka kis Miska ahhoz a magyarázathoz hasonlítva, amit a szabadkőműves atyamesterek e kérdéshez fűznek. Például:

— Wohlfart Ernő testvér kifejtve a kedves... (szabadkőműves) nővérek előtt a szabadkőművesség fontos intézményének célját, hozzá teszi: »Aber wozu dann das Geheimnis?« (Mire való a titkolódzás?)

»Mert nem ért velök mindenki egyet«, volt a világot bámulatba ejtő felelet.

Ugy hát, amiben más nem ért velünk egyet, azt el kell titkolni? Még a nap is megállhat ekkora bölcsesség bámulatára.

— A londoni nagy páholy 1723-ban kiadott konstitúciója szerint csak egy vallást is-

* A 1876—Szbk. ért. 76. l.

mernek, amelyben minden ember megegyezik.*

Ebben rejlik minden titkuk!

Ez már mond valamit, mert olyan valóság, amiben minden ember megegyezik, tényleg nem létezik: ez már titkos valami, ismeretlen valami: de hát ez a jó szabadkőművesek előtt is titok és ismeretlen! — Vagy nem?

— Az »Unio« páholy 1904. nov. 4-én tartott nővérestélyén a felolvasó kerekén tagadta, hogy nekik titkuk volna; hogy pedig mégis félre vonulnak a világ elől, annak ma már inkább érzelmi és célszerűségi oka van.

Az érzelmi ok így szól. Nem csak szemérmes koldus van, hanem szemérmes adakozó is.

Pompás! A kis hamisok csupa szemérmességéből elbujnak a páholy oduiba alamizsnálkodni, azután még gyöngédebb szemérmességgel világáig kürtölik saját számlájuk javára sokszor még azt a jót is, amit nem ők csináltak.

Az első célszerűségi ok pedig ez. A fogorvos elrejtja a féltékeny gyermek előtt a rettenetes foghúzó vasat. Ilyen gyerek a társadalom, amelynek a fogát akarja kiluzni a szabadkőműves bácsi.

Nagyon jó a példa, csak még azt kell hozzátenni, hogy az a foghúzó bácsi a jó fogainkat akarja kihuzni. Alább majd megmondjuk, melyik fogunkat akarják kihuzni.

A második célszerűségi ok a következő. A társadalom elfogult. Nem lehet vele elhi-

* Die Freimaurerei. Zwölf Vorträge. 6. Wien 1897.

Tisztelettel

WÉBER TESTVÉREK

Nagyvárad.

Bémer-tér.

Az árusítás naponta reggel 8 órától este 7 óráig tart, a berendezésnek egy része, valamint egy hármass pénzszekrény eladó.

ÉRTESÍTÉS!

: Üzletünk átalakítása végett az összes

áruinkat, ugymint: blousok pongyolák, aljak, kabátok, kosztümök,

gyermekruhák

s egyéb cikkekét e hó végéig

minden elfogadható árban árusítjuk.

A király. Vasárnap udvari ebéd volt, a melyen az összes miniszterek résztvettek. A budai vár hétfőn délelőtt voltak az utolsó általános kihallgatások. A király, a ki reggel hat órától fél hétig a várkertben sétált, az általános kihallgatások után Montenuovo herceg első főudvarmestert fogadta, aki reggel hét órákor érkezett meg Bécsből. A főudvarmester előterjesztette a boszniai ut programját, úgy az utazást mint az ott tartózkodást illetőleg. A herceg d. u. 5 óra 15 perckor rövid tartózkodásra Bécsbe utazik. A boszniai uton a király kíséretében lesznek: Aehrenthal gróf közös külügyminiszter, Schönaich báró közös hadügyminiszter, Burián báró közös pénzügyminiszter, Khuen Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Bienerth báró osztrák miniszterelnök, Montenuovo herceg első főudvarmester, Kinsky gróf főlovászmester, Paar gróf és Bolfras báró főhadsegédek, Manzano gróf és Hoyos gróf szárnysegédek, Schiessl báró, a kabinetiroda igazgatója, Kerzl vezértörzsorvos. Margutti alezredes szárnysegéd, Urbán udvari titkár, Irigin udvari fogalmazó, Prica korvettkapitány, Fischer titkár, Repolusk kiadó és Hubel báró udvari fizetőmester. E kíséretből a mosztári kirándulásra csak a következők vesznek részt: a három közös miniszter, Montenuovo herceg, a két főhadsegéd, a két szárnysegéd, Kerzl dr, Schiessl báró, Marguttai alezredes és Hubel báró.

Barabás a talpfákról. A Wekerlekormány sajtópörében ma délben hallgatta ki Szilácsi vizsgálóbíró Barabás Bélát. Barabás kihallgatása fél óra hosszát tartott. A kihallgatás után Barabás ezeket mondta a tudósítónknak:

— A talpfa-ügyről hallgatott ki a vizsgálóbíró. Én nem jártam ebben az ügyben sem Kosuthnál, sem Sztérényinél, sem a Máv. direktórájánál. Nekem az egész dolghoz semmi közöm és ezt ki is jeleltem a vizsgálóbíró előtt.

tetni a szabadkőműves szent eszméket: tehát a titokzatosság vonzó leple alatt kell neki beadni. »Igy — mondja az előadó — tudtukon és akaratunkon kívül felhasználhatjuk a jó ügy érdekében azoknak a munkáját is, akik velünk azonnal szembe kerülnek, mihelyt megsejtjük«, hogy t. i. szabadkőműves keze dolgozik benne.

Ez már beszéd. O értsd meg katolikus társadalom! A titok arra jó, hogy ellenséged a te saját erőddel és pénzeddel tegyen tönkre. A titkolódzás arra jó, hogy az a szabadkőműves katolikus pénzen nyomathassa ki azt az istentelen lapot s könyvet, amellyel egyházunkat, hitünket gyalázza; hogy katolikusok szavazatával juthasson azon állásra, amelyen majd hatalma lesz azt a katolikus megverni. — Ó ezt jó lesz megjegyezned, szegény katolikus testvérem . . .

— A magyar symbolikus nagypáholy alkotmánya (1900. II. Ren. I. c. 9.) szerint: »A szabadkőműves titok, csupán arra szolgál, hogy a kölcsönös felismerés, bizalmas nézetnyilvánítás a páholyban és a páholyoknak erkölcsi befolyása lehetővé tétessék.« Beavatott szabadkőműves tudja, mit jelent e körmönfont misztikus jellegű mondat.

De az már mindegy, bármi okból titkolódnának is: annyi bizonyos, hogy titkolóznak.

Ugyan mit titkolnak? Nem lehet azt meg tudni?

Azt mondja a szabadkőművesek jó része, hogy nincs titkuk. Én hajlandó vagyok ezt elfogadni; mert valójában a társadalom szégyenletes s nagyfokú korlátoltságáról tanuskodnék az, ha az évszázadokon át közöttünk élő, szervezett aktív társulat mivoltát meg nem tudná állapítani; hiszen ritkán megy a sirba oly titok,

Választások előtt.

Az elmúlt vasárnap minden tekintetben hangos volt. Az ország minden részén harsányon éljeneztek és abcugoltak s a mi nagyon is érthető: még csak egy ünnep és egy vasárnap van hátra s akkor kezdődik a nagy készülétek után a háború: a szavazás.

Vasárnap az összes pártvezérek kivonultak a választók elé. Khuen is mondott programbeszédet a Belvárosban s hosszú általánosságban tartott beszédében egyszerűen el-sikkasztotta is választói reformot s nem minden pikantéria nélkül való, hogy ugyanakkor Lukács László Körmöcbányán kijelentette, hogy ő szolidáris ebben a kérdésben a miniszterelnökkel.

Justh Gyula Sopronban volt, ahol tizezer ember várta a pályaudvaron, vasárnap reggel folytatta körutját, Sopronból Devecserre, Devecserből Komáromba utazott, a hová este érkezett meg. Justh Komáromból Tatára, onnan Csurgóra utazott.

Khuen a Belvárosban.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök vasárnap délelőtt 11 órákor a budapesti IV. kerület választói előtt közel két órás beszédet mondott, amely mindvégig a legnagyobb általánosságban mozgott. Azzal kezdte, hogy érzi a felelősség súlyát, amikor abban a kerületben kell programbeszédet tartania, a melynek egykor Deák Eerenc volt a képviselője. Ebből kiindulva, egész beszéde abban csucosodott ki, hogy az ország jövőjét csak a közösség tudja biztosítani s minden olyan mozgalom, amely a nemzet függetlenségét és önállóságát akarja kivívni, az országra nézve egyenesen katasztrófát jelent. A választói reformról egy szó említést sem volt.

Hieronymi programbeszéde.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi mi-

amiről 4—5 ember tud, hát hogyan maradjon titok az, amiről annyi ezer ember ír, beszél stb. Nem titok a szabadkőművestan, hiszen majd bele siketülünk, úgy kiáltozzák uton-utfélen és majd eltemetnek bennünket az irathalmazzal, amelyekben tanaikat hirdetik.

A titkolódzás leple csak arra jó, hogy annál inkább felköltse az érdeklődést és másrészt mentőhelyet nyújtson a világ nagy komédiá-sainak (szemfényvesztőinek), midőn a világ legborzasztóbb tragédiáját csinálják. Így könnyű nekik a sötét lepel előtt bámészkodó »profán« világot kinevetniök, kigunyolniök és bolonddá tenniök; könnyű nekik a veszedelem idején a kulisszák mögé rejtőzniök, amely mögött csak alkalmas időben jönnek elő és az ott rejtegetett világmegváltó szabadkőműves eszmékből annyit és oly alakban szórnak ki a vakoskodó világnak, amennyit s amilyen alakban éppen el tudja tűnni.

Wohlfahrt Ernő testvér remekül játszotta jeles cikkében (I. Szbk. ért. 1876. 60. l.) a titkolódzás leple megett szemfényvesztő szerepét.

A titokzatos lepel előtt áll a bámészkodó profán világ, megette pedig Wohlfahrt ur, aki azt kérdezi a profán világtól: No, mit gondolsz, mi van itt a lepel megett, mi az a szabadkőműveség?

Az első így szól: »Szabad emberek egyesülete, amelynek célja ez embert eszményképéhez közelebb hozni.« — W. ur rázza a fejét.

A második: »Jótekonyság gyakorlására alapított egyesület.« — W. ur azt feleli, nem épen.

A harmadik: »Magasabb rangu, titkos tudományu emberek szövete.« — W. ur kezével int, hogy nem.

niszter vasárnap délelőtt tizenegy órákor mondta el programbeszédét Iglón.

Annak a reményének adott kifejezést, hogy a választások többséget biztosítanak a kormánynak. Az önálló vámterület ezidő szerint nem tartja aktuális kérdések. Apponyival szemben állítja, hogy az önálló vámterület életbeléptetése esetén, ha ugyanazok a vámtételek maradnak, százhetvenhat millió korona vámtéher nehezedik az ország mezőgazdaságára.

Sürgősnek tartja e Balkán-állomokkal való kereskedelmi szerződések életbeléptetését. Ipart fejleszteni export nélkül lehetetlen, mi pedig csak a Balkánra exportálhatunk. A beruházásokkal rendszeresen kell eljárni. Beszél a közlekedési eszközökről, a vízi utakról.

Kristóffy programbeszéde.

Kristóffy József volt belügyminiszter, a Szilácsi kerület pártonkívüli képviselőjelöltje, vasárnap a kerület egyik legnagyobb közösségébe. Zólyomlipcsére érkezett. A népgyűlésen, melyen Kristóffy programbeszédét elmondta, kijelentette, hogy az általános választói jog az egyetlen és utolsó eszköz a politikai kibontakozás elérésére, mert a király maga akarta a választói jogot.

Dr Vesel János kifejtette a tót nemzeti párt állásfoglalását, amikor Kristóffy jelöltségének támogatásában állapodott meg.

Székely Kálmán Szentgotthárdon, Lukács László Körmöcbányán beszélt.

Tisza István Ha'ason.

Gróf Tisza István vasárnap délelőtt Hegedüs Kálmán munkapárti jelölt támogatására Halasra érkezett. A pályaudvar közelében tüntetéssel és abcugolással fogadták a bevonulókat és meg akarták dobálni őket. A lovasrendőrök belevágtattak a tömegbe és szétverték a tüntetőket. Utközben még ezután esett néhány abcug, sőt kő is hullott a kocsik felé. A

A negyedik: »Titkos rendőrség humanisztikus céllal.« — W. ur guny mosollyal felel.

Az ötödik: »Titkos összeesküvés a fennálló rend ellen.« — W. ur habotával felel.

A hatodik: »Kör, ahol a testvérek jól esznek és isznak.« — W. ur: Megesik, de nincs rendjén.

A hetedik: »Utópiákra vadászó testület.« — W. ur: Mondják, de . . .

Szóval játszva felel ezekre a fekete lepel megett rejtőző komédiá-s, azt mondva: Szegény profán világ, nem találtad el; mert egyik sem felel meg a valóságnak. Meglehet, hogy a szabadkőműveség egyik-másik elfajzott alakjában úgy tűnik fel, mintha az volna, amit mondotok, de valóban nem az.

Még egy hang szólal meg. Ez azt mondja: »A szabadkőműveség az ördög találmánya a vallás és erkölcs aláaknázására.«

Erre már nem habotával felel a Schwarzkünstler, hanem elvesztve nyugodtságát, kedélyességét, dühösen kiáltja: »soha!« »Ezt a fekete (a klerikálisok) mondják!« . . .

Ugyan miért jött dühbe? S miért jönnek dühbe ma is a szabadkőműves urak, ha valaki egyesületüket vallás ellen irányuló szövetkezetenek mondja?

Egy jóindulata volt szabadkőműves mondta el, mi indította őt arra, hogy otthagyja őket. A szabadkőműves munkákon — ugymond — rendkívül érdekes és épületes előadásokat hallottam; de mikor Róma, pápa, egyház került szóba, elvesztették nyugalmukat és szertelen kifakadásokba törtek ki, mintha az ördög szállta volna meg ilyenkor őket.

Ugyan miért gurulnak dühbe a kedélyes s művelt komédiások a vallás hallatára?

Mi is történt a passzióják alkalmával

városház előtti téren mondta el beszédét dél-élt 11 órakor Tiszsa. Kizárólag a Justh-párttal foglalkozott.

Kossuth és Apponyi.

Kossuth Ferenc vasárnap megjelent a dabasi kerület két községében, Alberti Irsán és Pilisen, a kerület jelöltjének Zsinszky Istvánnak a támogatására. Amerre megfordult Kossuth, mindenütt nagy lelkesedés fogadta. Beszédet is mondott, amelyben kijelentette, hogy a mostani kormány tagjai azért foglalták el a hatalmat, hogy a nemzetet rávezessék a lemondás útjára. Kérte a választókat, hogy küldjék fel oldala mellé a parlamentbe Zsinszky Istvánt. Pilisen szakadó esőben mondott beszédet Kossuth.

Apponyi Albert gróf szombaton este Temesvárra utazott, hogy a délvidéki kerületekben folytassa körutját. Vasárnap a kisbecskereki és az orcivalvi kerületben jelent meg, Steiner Ferenc és Romanov Péter támogatására. Apponyi jobbára német nyelven beszélt a németajku választókhoz. Azután Temesváron át Melába, Temesferenkvárosba ment. Majd Ujbessenyő, Szentandrásháza, Orcivalva, Mercivalva, Gyarmaia és Brückenaus következett. Apponyi automobilon tette meg az utat.

Katholikus tanár, akinek nem kell az eskü.

Ellenkezik a »vallási« meggyőződésével.

— A fiatalok felügyelő hatóságának eskütele. —

A büntetőnovella alapján az igazságügyminiszter Nagyváradon is megalakította az úgynevezett »fiatalok felügyelő hatóságát«, melynek feladata a bíróságokat a fiatalok bűncselekményeinek elbírálása körül különösen a környezettanulmány útján támogatni. Nem tudni, ki tett előterjesztést a felügyelő hatóság

tagjainak kiszemelésére nézve, de az bizonyos, hogy minden ökölményi kis szakadkőműves inat beletettek s megtömték a hatóságokat páholytestvérekkel, míg másokat, akiknek pedig ott lenne a helyük s igazán önzetlenül dolgoznának, egyszerűen kihagytak.

Vasárnap d. e. a királyi tábla I. emeleti nagy tanácstermében tették le a felügyelő hatóság tagjai az esküt.

Tizenegyszer már csaknem teljes számmal együtt voltak a kinevezett tagok.

Molnár Géza kuriai bíró, a hatóság elnöke szép beszéddel nyitotta meg az ülést, fejtegetve a felügyelő hatóság fontosságát és nem-munkakörét. Azután felhívta a megjelenteket, hogy tegyék le az esküt, figyelmeztetve, hogy aki esküt tenni nem akar, az fogadalmat tehet.

Tudvalévő dolog, hogy aki eskü helyett fogadalmat tesz, ennek az az indoka, mert az illetőnek vallási meggyőződésével az eskü ellenkezik. Erre való hivatkozással megtagadják az eskü letételét a nazarénusok és a baptisták, akiknek vallása tiltja az esküt, továbbá a felekezeti külsők közül azok, akik nem hiszik az Istent; tehát az istentagadók.

A felügyelő hatóság megjelent tagjainak többsége természetesen letette az esküt. Tüntetőleg megtagadták az eskü letételét és csak fogadalmat tettek utánuk dr. Grösz Menyhért szabadkőműves főmester vezetése alatt a következők: dr. Edelmann Menyhért és neje, dr. Bárdos Imre és a szabadkőműves nagypáholy szövetség tanácsosa, a helybeli királyi katolikus jogakadémia tanára, dr. Agoston Péter.

Az első négynek magatartását csak sajnálkozással vesszük tudomásul. Mózes tanait követik s Mózes tanainak is az az alapja, hogy »én vagyok a te Urad, Istened.« Ha intelligens zsidó létükre megtagadják minden vallásnak ezt a sarkkővét a szabadkőműves elvek kedvéért, hát ezzel csak saját névleges hitsorsosaik-

nak adnak nem követendő példát. Agoston esete más. Ő — szerencsére — egyáltalán nem példa a keresztény közönség előtt s vasárnapi gyászos szereplésében egyedül maradt keresztény részről. Az egész csak feltűnési vágy és tüntetés, de annak azután vakmerő és fellázító. Az tagadja meg az esküt, akinek »vallási meggyőződésével« az eskü ellenkezik. A királyi katolikus jogakadémia tanárának eskütagadása nem lehetett sem nazarénizmus, sem baptizmus, hanem csak a katolikus közönség szemébe odavágott istentagadás: az Istenek, a vallások nekem semmi, fűtyülök rájuk, de a katolikus akadémiai katedra, a katolikus pénz az jó, azt zsebre teszem tovább is!

Ez a szabadkőműves morál, melyhez stilszerű háttérrel ad tizenkétféle katolikus magyar állampolgár hiábavaló küzdelme az autonómiaért.

Választási mozgalmak.

A szavazás a sátrakban.

A legújabb választási mozgalmakról tudósításunk a következők:

A választások igen izgatott hangulatnak ígérkeznek úgy, hogy a hatóságok a legnagyobb óvintézkedéseket kell, hogy foganatosítsák. Tegnap ebben az ügyben a választási elnökök értekezletet tartottak a megyeházán, ahol elhatározták, hogy a választásokat nem az eddigi szokások szerint a községek belterületén, hanem a községektől meglehetősen távolságban fogják foganatosítani.

A választások mindenütt sátrakban lesznek megtartva. A sátrak fából készültek és a községtől két kilométer távolságban lesznek felállítva. Egy-egy ilyen sátor 1200 koronába kerül. A tiz kerületben felállítandó sátrakra 12000 koronát utalványoztak ki.

A képviselő jelöltek kortes nyelven most dolgozzák legjobban a kerületeket. Farkasházy Zsigmond tegnapielőtt Révre utazott és ott tartotta meg programbeszédét. A képviselő jelöltek gróf Zichy Odón fogadta és saját négy lovas fogatával vitte be a községbe. Farkasházy Kisbárdon Lorón és Konicelen tartott még programbeszédét, mindenütt nagyszámú érdeklődés mellett.

A belényesi kerület munkapárti jelöltje Rednik Gábor 24-én tartja meg programbeszédét Belényesben.

Gróf Tisza István az ugrai kerület munkapárti jelölt holnap Szakál községben mond beszédet.

A közbiztonság megvédelmezése érdekében minden téren kezdik megtenni az intézkedéseket. Vaskóháza és Belényesbe tegnap távirati uton kértek karhatalmat. Ide katonaságot fognak kivezényelni.

A minisztériumban szintén folyik a lázas munka. Soha annyi távirati panasz még választási mozgalmakról nem érkezett mint ez uttal. Tegnap Héderváry miniszterelnök Lukácsiu távirati panaszát küldte le az alispánhoz. Lukácsiu Rednik ellen tett feljelentést. Ugnancsak tegnap érkezett le a panasz mibenlétének megállapítása végett a Nadányi Gyula távirati panasz is, amelyet Bakats Béla sárreői főszolgabíró ellen tett a nagyrábai ügyben.

amelyben a molnár játszotta Krisztus szerepét? — Nemde a keresztre feszített békével türt el minden gunyt; bátran mondhatták neki: te istenkáromló, te rabló, te lázító stb., csak mikor valamelyik azt mondta neki: te lisztlopó, akkor jött dühbe és izgatottan sugta le a keresztfáról: »Várj csak, majd ha lejövök!«

Igy vagyunk a titokzatos lepel mögött rejtő szabadkőművesekkel is. Mondhatsz nekik akármit, gunyosollyal felelnek, de ha azt mondd nekik: vallásellenesek vagytok, dühbe gurulnak, nemde annak biztos jelzésére, hogy tyukszemükre hágtál.

Ők ugyan tagadják, hogy vallásellenes szervezet volnának, de ugyanakkor be is bizonyítják, hogy a vallás halálos ellensége. — Wohlfahrt ur is tagadta, sőt tagadásának okát is adta. Ezek az ő szavai: »... mert a szabadkőművesség eddig ismert egyetlen fajában és formájában sem ismer vallásfelekezeteiket, sőt épen a vallásfelekezetei aknázzák alá a valódi vallásosságot és erkölcsöt.*

Ugyan így ír a »Magyar Symb. Np. Alkotmánya.« (6. lap.)

Hát kell ennél világosab beszéd? Tagadja, hogy vallásellenes volna a szabadkőművesség, mert nem is ismer vallást, sőt a létező vallásokban látja a valódi vallás és erkölcs megrontóját. Szóval minden létező vallás, a katolikus elsősorban, megrontója a valódi vallásnak és erkölcsnek.

Mi az a valódi vallás és erkölcs, amit megrontanak a létező vallások?

A szabadkőműves vallás és erkölcs, ami-

* ... denn die Freimaurerei in jeder bisher bekannten Art und Form kennt keine Confessionen, und gerade die Confessionen sind es, welche die wahre Religiosität und Sitte untergraben.*

ről a londoni nagypáholy alkotmánya is beszél, amelyben minden ember megegyezik.

És mi az, amiben minden embernek meg kell egyeznie?

Elmondják százszor, milliószor.

Wohlfahrt ur is elmondja ezekkel a szavakkal: »Der Cultus des Menschenthums«, »Az emberiség kultusza.«

Még világosan fejt ki ezen tételt a nővér-estélyen tartott beszédében (u. o. 74. lap). Mint mondja a törvény és vallás volna hivatva arra, hogy e társadalomban a szellemi és testi jólétet biztosítsa; de a törvény csak rendet tart, szívet nem boldogít; vallás meg nincs, ami az emberi szívet nemesíteni és boldogítani bírná; azért kellett megalkotniok a szabadkőművesek az egyedüli igaz vallást, amely így hangzik:

»Szeressétek egymást, mint testvérek, kölcsönösen támogassátok, oktassátok és nemesítsétek egymást, szarítsátok fel annyi könyvet, amennyit lehet, tegyétek jóvá a jogtalanságot, a gonoszt és aljast küzdjétek le és a jót s a nemest védelmezzétek és mozdítsátok elő, amennyire csak tőletek telik.«

»Ez a mi törvényünk és vallásunk.«

No és ez volna az új vallás?!

O szegény flótás! Hát még ezt sem tudod, hogy ez nem új dolog, hogy ezt a kereszténység ezerszer szebb alakban hirdeti és gyakorolja már ma-holnap kétezer esztendeje. Nincs a szabadkőművességben semmi jó, ami tökéletesebb alakban meg nem volna a katolicizmusban.

És mégis a szabadkőművesség vallása: »Der Cultus des Menschenthums«, az emberiség kultusza: csak jól jegyezzük meg, kizárólag emberkultusz, Isten-kultusz nélkül. Ez a lelke a szabadkőművességnek. (Vége köv.)

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjenk.

* **A keresk. kóroda alapítványa.** A nagyvárad keresk. és iparkamara kereskedelmi osztálya ezennel közhírré teszi, hogy a keresk. m. kir. miniszter ur hivatali előde által 52.081—VI. A. 1909. sz. a. jóváhagyott alapítólevél 5. pontja értelmében a »Nagyvárad kereskedelmi kórodaegylet alapítványának folyó évi 1910. évi esedékes kamatai 900 kor. összegben felhasználás alá kerülnek. Ezen összeg fele vagyis 450 kor. oly kereskedelmi alkalmazottak támogatására fordítatik, akik betegség következtében az 1907. évi XIX. t.-c. kötelezettségeit meghaladó anyagi támogatásra szorúlnak és ezt a körülményt okmányilag igazolják. Felhívjuk ennélfogva mindazokat, akik fenti támogatásra igényt tartanak, hogy az iránt folyamodványaikat kellően felszerelve a folyó 1910. évi június hó 15-ig az alulírott kamarához nyújtsák be. Nagyvárad, 1910. május hó 23. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Reismann Mór*, elnök. Dr. *Sarkadi Lajos*, titkár.

* **A 60,000 korona felosztása.** Az 1909 évi állami költségvetés alapján Nagyvárad városának adott 60,000 korona állami támogatás felosztását a tisztviselők között már letárgyalta Nagyvárad város tanácsa. A miniszter által küldött táblázatot vették irányadóul. Az egyes tisztviselők részesedésénél nem vették figyelembe a személyi pótlékokat, azon feltevésből indulva ki, hogy a személyi pótlékokat külön szolgálatért kapják. Egyébként a miniszteri táblázattól a következőben tértek el: az árvaszéki helyettes-elnököt a 8-ik helyett a 7-ik fizetési osztályba, az adópénztárnokot a 9. helyett a 8-ikba, az alszámvevőt a 9. helyett a 9-ba, az I. osztályu rendőrbiztosokat a 11. helyett a 10-ikbe vették be. A miniszter által be nem osztott I. oszt. számtiszteket a 12-ikbe, a II. oszt. számtiszteket a 11-ik fizetési osztályba osztották be. Így az összes tisztviselők a 60,000 koronából 53,000 koronát kapnak. Legnagyobb összeget egyébként 2280 koronát Bordé Ferenc főjegyző, Komlóssy József és Darvassy Lajos tanácsnokok kapnak és legkevesebbet, azaz 2 koronát kap Czeglédy István fogalmazó, akit az 1909 év december 15-én választottak meg, tehát csak egy fél hónapról részesül a felosztott összegből. A felosztási tervezetet szombaton május 28-án tartandó rendkívüli városi közgyűlés tárgyalja.

* **A vasuti tisztviselők a munkapártban.** A nagyvárad munkapárt tüntető felvonulást rendezett vasárnap, amelyben a párt vezetőségén kívül a vasuti tisztviselők egy része vett részt. Dél előtt fél 11 órakor a mikor a szocialisták a Rhédey-kertben népgyűlést tartottak, hosszú kocsisorban, Hoványi zászlókkal vonultak végig a vasut állomástól a városon, a Kereskedelmi Csarnokhoz, ahol a nemzeti munkapárt irodája állandóan működik. A vasutasokat *Várad Ignác* hely. állomásfőnök és *Tolnay Miklós* fűtőházi főnök vezették. A Csarnok nagytermében *Tolnay Miklós* tartott először beszédet a vasutasokhoz, amelyben a végrehajtó bizottság megalakítását javasolta. A végrehajtó bizottság elnökéül *Butyka Lajost*,

Algai Ignácot, *Petrás Istvánt*, *Tolnay Miklóst* és *Várad Ignácot* választották meg. Ezután *Medvigy Gábor* dr szép beszédben üdvözölte a vasutasokat. Majd *Várad Ignác* indítványára küldöttség hívta meg dr *Hoványi Géza* jelöltet, aki hosszú beszédben fejtette ki programját a vasutasok előtt, amelyben főleg a vasutasokat közelebből érdeklő kérdésekkel foglalkozott s a vasutasok sérelmeinek orvoslását is programjának egyik pontjával jelezte. *Várad Ignác* köszönetet mondott dr *Hoványi Gézának* programbeszédéért s végül *Tolnay Miklós* rövid beszéddel berekesztette az ünnepélyt. A vasuti munkapárt megalakulása idején Nagyváradon volt *Jármay Béla* kolozsvári főfelügyelő is. Tekintettel arra, hogy tisztviselőket hivatali ágazatuk keretén belül szerveztek politikai párttá s hogy állítólag más hivatalokban is kilátás van ilyen tömörítésekre, *Glacs Antal* vasárnap este Budapestre utazott orvoslást keresni.

* **A színügyi-bizottság ülése.** Nagyvárad város színügyi-bizottsága ma, kedden, május 24-én délután 5 órakor a városházán ülést tart.

* **Végzetes házbontás.** Érolasi községből jelenti tudósítónk: Szombat délután *Erdei Imre* odaváló lakos házában bontásánál halálos szerencsétlenség történt. Az egyik közfal ugyanis bontás közben váratlanul ledőlt és maga alá temette *Módi András* napszámost, aki belső elvérzés következtében azonnal meghalt. A királyi ügyészség megindította a vizsgálatot.

* **A képviselőválasztás előkészítése.** Mezey M. választási elnök tegnap értekezletre hívta össze a választásra kiküldött helyettes-elnököket, jeczyöket, továbbá a pártok bizalmi férfait. Megbeszéltek a választásnál szükséges intézkedéseket. A választás tudvalevőleg a Kereskedelmi Csarnok épületében lesz és pedig akként, hogy az I. szavazatszedő küldöttség a Csarnok épületnek a Nagypiac-tér felőli emeletén lesz elhelyezve, míg a II. szavazatszedő bizottság a Kugler-házzal szemben, a kávéház mellett levő kapun át jutnak be a kereskedelmi iskola helyiségébe, ahol a 7. sz. teremben lesz a szavazás. A pártok elhelyezkedésére nézve nem sorshuzással, hanem meg egyezéssel határoztak. É: pedig a Nagypiac-téri főkapunál a függetlenségi párt nyer elhelyezést, míg a Kugler-ház kapujával szemben a nemzeti munkapárt foglal állást. A kereskedelmi iskolának Körözs-part felőli kapuja el lesz zárva a választás egész ideje alatt. Az I. szavazatszedő küldöttség elnöke *Mezey Mihály* választási elnök, helyettes elnöke dr *Adorján Armin*, jegyzője *Juricskay Barna*, helyettes jegyzője *Heringh Sándor* lesz; a II. szavazatszedő küldöttség elnök dr *Mihelyi Lajos*, helyettes elnök dr *Stocker József*, jegyzője *Pásztor Bertalan*, helyettes jegyzője dr *Molnár Imre*. *Mezey Mihály* elnök intézkedik a rend fenntartásáról, hogy semmi se zavarja meg a választást.

* **Titokzatos halál.** Béal községből jelenti tudósítónk: Ketz község határában tegnap *Brombj János* uradalmi gulyást az erdő egy fájára felakasztva találták. A gulyás egy héttel azelőtt ment el hazulról és azóta nem tért vissza hozzátartozóihoz. Nem tudni, hogy gyilkosság vagy öngyilkosság történt-e. Érdekes, az esetet kőbor cigányok jelentették először a hatóságoknak. A hullán külérőszak nyomai nem látszanak, de már erősen foszlásnak van indulva. A kir. ügyészség megindította a vizsgálatot.

* **Üstökös, nem üstökös?** Erre a nagy kérdésre igyekezett feletet kapni e hó 21-én szombaton este 8 óra után a társadalom különböző rétegeiből közös kíváncsiságuk kielégítésére összeverődött néptömeg az Olasziból Ujvárosra vezető Kis-bidon. Hasztalan volt a rend őrének erélyes fellépése, aki minden üstökösztisztelet nélküli hivatalos hangon szólította fel a tömeget oszlásra. A városház tornya és a mellette levő épület között látszott valami kis pontocska derengeni a nyugati égboltozatot borító felhők mögül. Valaki megállott s elkiáltotta magát, hogy »nil az üstökös!« No, ennek a kijelentésnek riadószzerű hatása volt, amennyiben néhány perc alatt tele volt a Kis-bid. De hát bizony, hasztalan igyekeztek a filkometisták hangulatot teremteni, mégis csak többen maradtak az antikometisták, akik nem voltak hajlandók azt a kis derengést üstökösnek, hanem valamelyik más csillagnak tulajdonítani. Valószínűleg így is van. Semmi pozitív jelből nem lehetett következtetni arra, hogy az a kis fénylés, illetve derengés üstökös lett volna. Esetleg annak tulajdonítható, de bizony s felhőktől nem láttunk semmit. Az állandóan boros égboltozat — úgy látszik — megfosztott bennünket attól az örömtől, hogy szabad szemmel lássunk, de igazán lássunk egy pompás, hatalmas csóvájú üstökösöt. Nem bánjuk már, ha a csóva el is lesz csóválva, vagy görbülve, vagy eltolva, csak lássunk már valamit. De se fejét, se fülét, se . . . csóváját nem látni, már bosszantó dolog. De ezért ne csüggedjünk, még van néhány napunk. Hátha kitészül az égboltozat s Halley teljes díszében, pompájában bemutatkozik.

* **A Nagyhid burkolása.** A Nagyhid ismét vedlik. Régi, kopott guyaját ujjal cseréli fel, melyet az öreg hátára terelt sok teherpróba, a mindennapi nagy forgalom igen megviselt. Vasvázait tudvalevőleg nemrég festették át tetszetős krémszínre s így a hid most teljes rekonstrukción ment keresztül. A hid renoválási idejére esett a katonai éjjeli manőver és a sereg átkelése, főleg a tüzéreké nagyon nehézkesen történt. Az új burkolat impregnált fenyőkockákból készült.

* **A Nilgesz-szölő parcellázása.** Évek óta huzódik a vasút állomás mögött levő Nilgesz- és Farkas-szölők parcellázásának kérdése, mert a város mindenáron megakartá akadályozni, hogy a város ezen egészséges levegőjü területén lakházak épüljenek. Ujban azonban már nem zárkózik el oly mereven a szőlőterületek parcellázásától a város, sőt a főmérnök dolgozott is ki tervet, amely szerint serpentin-ut beillesztésével oldanák meg a felosztást. A területen az utcák elkészítését a tulajdonosok eszközlik, a vízvezeték, csatornázás 30000 korona költségéről a város gondoskodik, de a tulajdonosok megfizetik az összeg amortizációját. A főmérnök ilyen módon javasolja a terület parcellázásának engedélyezését. Ilyen módon majd csak lesznek megfelelő egészséges lakások Nagyváradon, mert a parcellázás folytán a város legegészebb helyén egész utcákat építenek. Kár volt eddig is huzni-halasztani ezt a kérdést a városházán.

* **Országos vásár Mezőkeresztesen.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak A. 36 158. IV. 1910. sz. leiratára való hivatkozással van szerencsénk az érdekelt tudomására adni, hogy a Biharmegye területéhez tartozó Mezőkeresztes községben a f. évi június hó 1-ső napjára kitézött országos vásár ez évben kivételesen a f. évi június hó 8-ik napján fog megtartatni. Nagyvárad, 1910. május hó 23. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Hussella Gyula*, kir. keresk. tan. elnök. Dr. *Sarkadi Lajos*, titkár.

* **A Fekete Körös halottja.** Jánosfalva községből jelentik: Tegnap délután *Kővári* Mária 14 éves parasztlányka elment a Fekete Körösbe fürödni. Szerencsétlenségére azonban a hidegvíz folytán izomgörcsei támadtak és így a különben csekély vízbe belefullt. Az ügyészségnek jelentés érkezett az esetről.

* **Elfogott tolvaj.** Özv. Szabó Sándorné debreczeni lakos feljelentést tett Szücs János ellen, mert az tőle egy egyfedelű ezüstórát ellopott, továbbá egy kuffert feltört, melynek tartalmát szintén magával vitte. Vasárnap délelőtt Szücs Jánost özv. Szabó Sándorné sógorasszonya Kiss Istvánné Nagyváradon felismerte s figyelmeztette, hogy adja elő az elvitt dolgokat, mert a rendőrségnél tesz jelentést. Mire Szücs János megfenyegette, mondván, hogy ha a rendőrségnél fel fogja jelenteni, halál lesz a bűnhődése. Kiss Istvánné azonban nem ijedt meg a fenyegetéstől, feljelentette Szücs Jánost, akit a rendőrség le tartóztatott s aztán át fog kísérni a debreczeni rendőrkapitányi hivatalhoz.

* **A hatóság vandalizmusa.** Már számtalanszor rámutattunk arra a vandalizmusra, amit nálunk a hatóság elkövet. Nem elég az, hogy közönségünk pusztítja a közterek és utcák ültetvényeit, hanem még a hatóság is segít ebben a vandal munkában. Az Ezredévi Emléktér ma a legszebb helye a városnak, amelyet bátran megmutathatunk az idegennek, aki hozzánk jön. S most ezt pusztítják, amint tönkretették a Rákóczy-ut hársfáit s a Rulikovszky-ut faóriásait. Az Ezredévi Emléktéren a Körös felőli oldalon levő pompás veres gesztenyefákat vagdalják most össze a villamos drót miatt. Sztarill Ferenc levélben figyelmezteti erre a vandalizmusra a polgármestert s rá mutat, hogy ezen az uton a fák megvédése érdekében kábeleken kellene a lámpákhoz vezetni a villamos áramot. Azt hiszük, nem sok eredménye lesz a felszólalásnak, mert a városvezetésnek nincs érzék az ilyen dolgok iránt.

* **A Bazár bérbeadásának jóváhagyása.** A Színház mellett levő Bazár-bérház bérletét 1910. évtől tíz évre az épületben lakó kereskedő és más bérlőkből alakult alkalmi konzorciumnak adta ki, nehogy egy főbérlő kezébe kerüljön az épület, aki kiuzsorázza a jelenlegi bérlőket. A belügyminiszter a közgyűlés határozatát, melylyel a bérleti szerződést elfogadta, jóváhagyta s így a jelenlegi bérlők meg lesznek kimélve a lakásuzsorától.

* **Egy jegyző tragikus halála.** Tragikus módon hunyt el a minap Alpe János felsőbrányi községi jegyző. A még csak 46 éves javakorabeli jegyzőt vasárnap délelőtt 10 órakor hirtelen lepte meg a halál, amint a tanácsteremben az esküdekekkel és a tanítóval beszélgetett. A halált valószínűleg erős felingereltség folytán előállott szívszélhűdés okozta. Vasárnap délelőtt ugyanis a jegyző udvarára bement egy odavalló erősen bepálírozott paraszt ember és törni, zuzni, dorbézolni kezdett. Majd pedig a jegyző feleségének támadt és szidalmakkal illette, sőt megveréssel is fenyegette. Az izgága embert az előkerült falubeliek csak nagynehezen tudták meglékeztetni. A jegyzőt rendkívüli módon felbosszantotta az eset és azonnal telefonált Margittára csendőrökért. Mikor azonban a telefonbeszélgetést befejezte, és a kagylót letette hirtelen elsápadt és összeesett. Pár perc múlva meg is halt. A közbecsülésben álló jegyző halála élénk részvétet keltett.

* **Borsalino, Pichler és angol kalap tavaszi újdonságok** **REICHARD ARUHÁ-ZABA** megérkeztek, hol legelegásabb budapesti és amerikai cipők kaphatók. 46

* **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében május hó 24, 25, 26, és 27-én a következő igen érdekes mozgófénykép újdonságok lesznek bemutatva: 1. Tetemre hívás. 2. Husvét Bretagnében. 3. Janosi megmérgezte magát. 4. Elcsérelt csomag. 5. Felebráti szeretet. 6. Mezőgazdaság Dániában. 7. Tropicus éghajlat. Belépti díj nincs. Kezdeté este 9 órakor. Kitűnő italokról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szives pártfogását kéri *Hartstein és Örley* kávéház tulajdonosok. 39

* **Finom uri fehérnemű és minden uri divat és kalap újdonság megérkezett**

Róth M. utóda cégnél.

Bémer-tér.

Eredeti angol férfi cipők. 150

* **Kozmetika.** A kozmetika gyógyintézetben (Rákóczi-ut 5.) szigorúan orvostudományi alapon mindennemű *arc és szépség-hibák* feltétlen sikerrel kezelhetők. A pattanásos májfoltos, szeplős arcok ideális tisztává válnak, archegek eltűnnek, hajhullás megszűnik, eredeti színe visszaadható. A korai arcráncok elsimitása, ugyancsak az orr s egyéb arcrészek elferdülései meglepő szépen kiigazíthatnak. Olvasóinknak ajánljuk ezt a gyógyintézetet.

Pusztító árviz Székelyhidon.

Eltemetett termés.

Rettenetes árviz pusztított vasárnap délelőtt Székelyhidon. Az Ermeilék eme szépen épülő községe a pusztítás után úgy nézett ki, mintha kicserélték volna. Az árviz okozta kár kiszámíthatatlan, mert eltekintve a község belterületén elpusztított épületrészekről az ár a termőföldek vetéseit és a szőlőtermést is csaknem teljesen tönkre tette.

A pusztításról székelyhidi tudósítónk a következőket jelenti:

Vasárnap déli 12 órakor tiszta tavaszi napsütés mellett a távolból tompa morajhoz hasonló lármá hallatszott, mintha a hegyekben titokzatos elemek dultak volna. A derűs égen egyszerre szürke felhők jelentek meg s gyors száguldással vonultak keresztül a községen. Mintha vészirnyökök lettek volna ezek a felhők, nyomukban ólomszürke vészfelhők tornyosultak s pár perc alatt elborították a látóhatárt.

Elképzeltetetlen idő keletkezett ezután eget földet megrázó menydörgés, mintha jel lett volna a pusztító idő kezdetének, zúgott végig mindenben. A felhőkből előbb nagy ritka cseppekben, azután sűrű, vastag esőszálakban szakadatlanul ömlött a víz. Nem eső volt az, hanem emberemlékezet óta nem látott felhőszakadás. A félelmetes, zuhogó esőben szüntelenül villámlott és dörgött. Az eső oly sűrűen esett, hogy pár lépésnyire alig lehetett látni. Menekült mindenki a vihar elől. Az utcán senki sem járt.

A menekülőknél biztos menedéket a házak sem nyújtottak. A felhőszakadás következtében úgy az Ér, mint a városon keresztül folyó hegyi-patak megáradt. A hegyekből leömlő víz kilépett a mély és széles mederből s valóságos végigseperte Székelyhidat és környékét. Hatalmas hullámok hömpölyögtek az utcákon s az eliből kerülő tárgyakat magukkal vitték.

A víz behatolt nemcsak az alacsonyan épült házakba, de a felsőváros magas kőházaiba is behatolt. Az udvarokról a ketrecek, a becsott alap nélküli ólakat eleméntáris erővel ragadta magával a víz. A lakószobákból is többhelyen kihozta a butort a víz.

A hömpölygő ár egy gyermeket elsodort s csak egy-két bátor ember önfeláldozó magatartásának tulajdonítható, hogy bele nem fulladt.

Az egész Székelyhid és környéke, egy óriási tóhoz volt hasonló. A felhőszakadás fél két óráig tartott. A víz azonban csak délután 4 órakor folyt le. A közönség kétségbeesve ment a szabadba a pusztítást nézni. A vidék iralmas képet mutatott. Ameddig a szem ellátott, mindenütt vastagon volt iszappal borítva a környék. A vetéseken 5 centiméter vastagon volt az iszap, maga alá temetve a ledőlt termést. Elpusztította az összes hidakat és gátakat is.

A kár ezidőszereint kiszámíthatatlan. A lakosság kétségbe van esve és mindent az üstökösnek tulajdonít.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Tilos a csók.
Szerda: Luxemburg grófja.
Csütörtök: D. u.: Heidelbergi diákélet; este: Csókon szerzett vőlegény.
Péntek: Billincsek.
Szombat: Billincsek.
Vasárnap: D. u.: Cigánybáró; este: A vén bakancsos és fia a huszár.
Hétfő: Billincsek.

Batizfalvi-vendégesték. Ma estétől a csütörtöki előadásig ritka kedvességű három vendégjáték zajlik le a Szigligeti-színházban. Lázárné Batizfalvi Elza, a soproni színtársulat ünnepelt primadonnája, az ország egyik leg-rátermettebb szubrettművésznője, aki tavaly estéről estére a legnagyobb diadalokat aratta a Szigligeti színházban, eljött három estére kedves jó ismerőseihez, a nagyváradi közönség színházlátogatóihoz, hogy megújítsa azt a mély barátságot és szeretetet, amely a nagyváradi publikumhoz fűzi. A sikkes, aranyszőke szép primadonna ma este lép föl először a Tilos a csók főszerepében. Igazi poétikus, lebilincselő jelenség lesz a királynő alakjában. Holnap még érdekesebb, kettős vendég szereplés jön sorra. L. Batizfalvi Elzával együtt bemutatkozik Barics Gyula kiváló baritonénekes és pompás operett-bonvivadt, a jövő évi társulat egyik starja, Luxemburg grófjában. Csütörtök este pedig legsikerültebb alakítását mutatják be a fiatal művésznő a Csókon szerzett vőlegény-ben. Ezzel a szerepével már ország szerte nagy sikereket és elismerést szerzett. A nagyváradi közönség bizonyára lelkes szimpátiával fogadja tavalyi kedvencét.

Eladási hirdetés.

Nagyváradtól 35 percnyi távolságban, az építés alatt lévő nagyváradi—debreceni vasút állomása mellett fekvő, volt

báró Königswarter-fele major

az összes gazdasági épületekkel és kertészetre kiválóan alkalmas cca 32 hold **belsősgel**, továbbá cca 32 hold iskolázott **fenyőerdővel** egészben vagy részben eladó.

Értekezhetni: **Dr. FLEISCHER LAJOS** ügyvéd úrnál Nagyváradon, Rimanóczy-u 5.

IRODALOM.

Az Élet 21. füzetje a következő érdekes tartalommal jelent meg: *Farkas László* Lőrinc: A totoművészet fejlődése. *Szeles Vilmos*: Halál-szerelem. *Csudáky Bertalan*: Gyógyfüvek ünnepe. *Pásztor József*: Ifjúság. *Zoltán Vilmos*: Ballada. *Nippon*: Japán művészet. *Móricz Zsigmond*: Harmatos rózsák. *Zsoldos László*: Giza levelei. *Vértessy Gyula*: Fecskék a vizsgán. Kultúra. Az Élet.

Uj lap Szegeden. Az ország különböző vidéken egymásután indulnak meg a nemzeti munkapárt szolgálatára és támogatására alapított lapok. Szegeden vasárnap jelent meg „Del-magyarország” címmel, egy új lap, amelynek felelős szerkesztője *Róna Lajos*, kiváló hírlapíró. Az első szám pompásan van összeállítva. Meglátszik a lapon, hogy kiváló újságírói gárdából áll a szerkesztőség. Az első szám 64 oldal terjedelmű.

TÁVIRATOK.

Andrássy Gyula programbeszède.

Budapest, május 23. **Andrássy Gyula** gróf a zemplénmegyei Nagy M. hály nevű községben ma délelőtt tartotta meg programbeszédét óriási érdeklődéssel. **Andrássy** programbeszédében kijelentette, hogy ő egyik párthoz sem tartozik és nem is vállal kötelezettséget arra nézve, hogy valamelyik párthoz fog tartozni. Ezután az általános választói fog ügyében ismeretes álláspontját fejtette ki majd a katonai kérdésekre tért át.

A kalap-erkölcstelenség.

Konstantinápoly, május 23. **Belügyminiszteri** rendelet jelent meg, mely megtiltja a gyermekeknek, hogy európai kalapokat viseljenek. A kalapviselet kezdete az erkölcsi züllésnek — mondja a belügyminiszter.

NYILTTÉR.

Kertmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy folyó hó **14-én szombaton este** a **NEMZETI-SZÁLLODA** árnyas kert-helyiségét

ünnepélyesen megnyitottam

egy előrendű cigányzenekar közreműködésével. Minden este változatos műsorú **mozgófénykép előadás.** Egyben felhívom a l. közönség figyelmét tisztán kezelt **saját termésű boraimra** és kitűnő magyar konyhámra.

Társas ebédek és vacsorák a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett polgári árakban. Abonensek étlap szerint előnyösen megállapított árban lesznek kiszolgálva.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri
kiváló tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN,

vendéglős, a Nemzeti szálloda, étterem és kávéház
43 bérloje.

!! Ovakodjunk a molyoktól !!

Közhasznú intézmény!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra berendezett, **molykár ellen védő, biztosító, és raktározó intézetemre.** Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrmeárukat. Férfi és női városi bundák, utibundák, szőnyegek, függönyök, gallérok, karmantyuk stb., saját műhelyemben kijavítva, tisztán hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kívánatra azokért házhoz küldök, az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van. Becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Dózsa János szücsmester **Nagyvárad**

28

Sas passage.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, május 23.

A gabonatózsde.

50 kilogrammonkint.

Buza májusra	—	—	11.40
Buza októberre	—	—	9.76
Rozs októberre	—	—	7.66
Zab októberre	—	—	6.54
Tengeri májusra	—	—	5.48
Tengeri júliusra	—	—	5.52

Irányzat: —

Értékdőzsde.

Magyar hitel	—	—	834.50
Osztrák hitel	—	—	663.50
4%-os koronajáradék	—	—	92.17.50
Államvasut	—	—	756.—
Jelzálogbank	—	—	491.50
Leszámitoló bank	—	—	569.—
Hazai Bank	—	—	298.—
Kereskedelmi részv.	—	—	760.50
Rimamurányi	—	—	674.—
Salgótarjáni	—	—	644.—
Közuti vasut	—	—	718.—
Városi villamos	—	—	391.—
Adria	—	—	463.—

Irányzat: Szilárd.

REGÉNYCSARNOK.

R ó z s i k a.

Irta: **White-Mellville G. J.**

— Angolból. —

(Folytatás.) 45

Nagy megfontolás és Leonieval való hossz-as tanakodás után történt, hogy **Arnold** gróf elhatározta zsebregényének büszkeségét, annyiban, hogy egy királyi fogadtatásra elmenjen és ismét megjelenjen királyné ő felsége előtt, akit megsértett. Rangja, melyről azt mondá barátainak, hogy azt leakarja vetkőztetni magáról, feljogosítja őt, hogy a királyné környezetében minden körülmény között, még az udvarról való tényleges száműzetése alatt is megjelenhessen. Hozzá még ezen „játék éjszakák” on mint azokat neveztek, minden tiszteségesen öltözött egyén megjelenhetett a királyi termekben, ha őket egy hivatalos egyén bevezette, és pénzét szabadon feltehetette egy herceg vagy hercegnő, főúr vagy uri hölgy kártyájára, ám-bár az etiquette tiltja azt, hogy magánál az asztalnál egy közönséges ember leülhessen.

Hozzá még utóbbi időben nagyon nehezen találkoztak gazdag és elég könnyelmű játékosok, kik a társaság tartásáért. A társaság némely része, nevezetesen **D'Artois** gróf és **Fitzgerald** oly nagy tétet tettek, miszerint kevés magánembernek voltak elegendő eszközei. melyekkel azokat fedezték. Mint az irlandi ur jellemzőleg megjegyzi: „egy gazdag ember nem vállalhatja, hogy veszítsen, sem egy szegény, hogy nyertjen” s egy alkalommal a király nagy visszatezésre profissionátus játékosokat kellett hozni Párisból, hogy az ő királyi fedele alatt a játékot vezessék.

Montarbas tehát biztosra fogta, hogy bebocsátatik, sőt, hogy üdvözölni fogják, ha csak eléggé el lesz látva pénzzel. Így hát össze-sepervén saját vagyonának maradványait, föltette magában, hogy kockára fog tenni mindent, hogy ekkép oly nagy nyereséget csinálhasson, mely kellő épen elősegíthesse őt a bekövetkezendő válságban. Pénz nélkül mit sem tehetett a forradalmárok között, ám-bár aranypénzzel zsebeiben, hajlandók voltak elnézni aranypaszomántját kabátján, szabadon felajánlva a szabadság, testvériség és egyenlőség véres kezét, hogy ez az ő költségén megtöltessék.

A királyné mellett egy mély alázatos bók-kal haladt el, de **Maria Antoinette** nem hiába volt **Schönbrunban** növendék, hogy tudja, mit kelljen **Versaillesben** tennie s tökéletes jó kedvvel és öntudatlan arccal úgy tudta viselni magát, hogy **Montarbast** észre se vegye. Csak egy udvaroncnak tűnt volna fel a mellőztetés, s még az is egészen önkénytelennek gondolhatta volna azt. **Montarbas** azonban jobban tudta, hogy mit jelentjen ez, s az csak növelte nagy bosszúságát, s esküdözött, hogy valamikor majd visszafizeti ő még azt.

Midőn az asztalhoz közeledett, ott nagyobb zavar s hangosabb fecsegés volt, mint aminőt királyi palotához illőnek lehet tartani. A játékosok nagy számmal összesereglettek a zöld asztal körül s több játék kártya feküdt készen. De a vállalkozó helye az asztal egyik végén üres maradt és a társaságban senki nem látszott elég gazdagnak, vagy elég merésznek, hogy a bank rengeteg risicóját előnyével együtt elvállalja. Még **D'Artois** gróf is, ki rendszerint a legvállalkosabb játékos volt, visszatartotta magát, ám-bár maga a királyné felszólította őt.

Madame — mondá — a szerencse sohasem kedvez nekem felséged jelenlétében. Szégyenleni látszik mellőztetését egy magasabb-hölgy jelenlétében.

— Es játszhatik is, — felelé a királyné nevetve. — Ön hetek óta előlegezte az ő mosolyát és kegyét. Istennő ő, uram; de ő is nő. Ön kimeríté a türelmét s most önt végre elhagyja.

— Én tulságosan is bizakodtam benne s kijátszott engem; felelé **D'Artois** vigan. — Fel-ségednek igaza van, a szerencse Istenasszony, de ő is ksszony.

Maria Antoinette büszkén elfordult. Nem volt semmi e szavakban, de sógorának könnyed modorában volt valami, amit a nők vagy bók-nak vagy sértésnek vehetnek. Uj hónapban, hol minden osztály és minden kor látszólag a férf-első kötelességének tartja, hogy a másik nemmel az asszony első kötelességét feledtesse, az ő jó szelleme és jó kedve számos bókot és figyelmet kicsalt, melyek inkább személyét illeték, mint a királyné imádatát látszottak jelenteni. A királyné mély gyöngéd német természetű nyugodt fejedelmi méltósága alatt idegenkedett a csodálat ezen tributumaitól, nem azért, mintha meg nem illeték volna őt, hanem mivel nem voltak igazak. Míg egy francia nő választékos tapintata az ily hizelgéseket valódi értékük szerint fogadta volna, a született ausztriai főhercegnő azokat értéküknél többre vette s ezért vagy tulságosan kegyes vagy tulságosan hideg volt.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. **VUCSKICS GYULA.**

VASUTI MENETREND.

ÉRVÉNYES MAJUS 1-TŐL.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Tvsz.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Oda. — Vissza.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.
		8 20				5 40		Ind. Budapest k. p. u. Erk.	4 50	7 20				6 40	
	7 00						9 35	> Bpest ny. p. u. >			7 30		1 50		9 55
	9 35	11 31				9 27	11 41	> Szolnok >	12 46	3 44	5 39		11 38	3 49	7 22
5 18	11 28	2 06			1 35	12 25	12 16	> Püspökladány >	5 06	12 54	3 44	10 20	9 52	12 48	5 41
5 27		2 18			1 50	12 41		> Báránd >	4 50	12 41				12 37	
5 43	11 49	2 33			2 07	12 56		> Sáp >	4 29	12 25			9 38	9 33	12 23
6 07	12 04	2 52			2 29	1 16	1 53	> Berettyóujfalu >	3 59	12 05	3 00		8 56	9 19	12 05
6 21		3 05			2 43	1 29		> Mezőpeterd >	3 31	11 51			8 35		11 52
6 34	12 20	3 17			2 57	1 42		> Mezőkeresztes >	3 16	11 39			8 17		11 41
6 41								> Ártánd >	2 47				8 07		
6 51		3 30			3 11	1 53		> Bors >	2 37	11 26			7 54		11 30
7 00	12 33	3 38			3 21	2 54	2 26	> Biharpüspöki >	2 20	11 19	2 27		7 43	8 48	11 23
7 11	12 42	3 48			3 33	2 15	2 55	Érk. Nagyvárad Ind.	2 15	11 09	2 16		7 28	8 41	11 14
	12 54	4 10	6 30			2 53	2 42	Ind. Nagyvárad Érk.	8 80	10 54	1 52		7 07	8 34	10 53
	1 01	4 17	6 39			3 00		> Várad-Velence >	8 22	10 27	1 45		7 01		10 47
	1 10	4 27	6 51			3 07		> Fugyivásárhely >	2 09	10 18			6 51		10 38
	1 20	4 38	7 05					> Szakadát >	7 53				6 38		10 27
	1 28	4 47	7 16			3 29	3 14	> Mezőtelegd >	7 43	10 00	1 25		6 30	8 10	10 21
	1 35		7 25					> Mezőtelki >	7 31				6 21		
	1 41		7 33					> Czézcske >	7 24				6 14		10 09
	1 47	5 02	7 59			3 45	3 29	> Élesd >	7 17	9 44	1 12		6 09	7 58	10 04
	1 52	5 06	2 05			3 50		> Élesd megálló >	7 10	9 38			6 03		9 59
	2 00		8 30			4 09	3 52	> Rikosd >	7 00				5 56		
	2 12	5 25	8 30			4 09	3 52	> Rév >	6 50	9 25	12 58		5 47	7 46	9 47
	2 16							> Rév megálló >	6 39				5 41		
	2 22	5 33	8 38			4 17		> Zichy barlang >	6 33	9 16			5 36		9 39
	2 27	5 38	8 43					> Vársonkolyos >	6 27	9 13			5 31		
	2 37	5 49	8 55			4 31		> Brátka >	6 15	9 04			5 21		9 28
	2 45	5 57	9 04			4 39		> Jádvolgy >	5 38	8 56			5 12		9 20
	2 55	6 08	9 17			4 50		> Bucsa >	5 26	8 48			5 03		9 13
	3 06		9 30					> Feketető >	5 13				4 50		2 34
	3 24	6 30	9 49			5 12	4 44	> Csucsá >	5 04	8 33	12 44		4 43		7 07
	5 20	8 27	12 28	10 30		7 18	6 26	Érk. Kolozsvár Ind.	1 30	6 04	10 31		5 21		8 58
															6 49
															1 06

Püspökladány—Debrecen—Szatmár.

Nagyvárad—Vasköh.

Tvsz.	Szv.	Oda. — Vissza.	Szv.	Tvsz.
2 50	4 30	Ind. Nagyvárad	9 49	8 44
3 03	4 41	> Várad-Velence	9 38	8 32
3 17	4 56	> Rontó	9 24	8 15
3 31	5 05	> Félixfürdő	9 17	8 07
3 48	5 21	> Kardó	9 03	7 52
4 01	5 38	> Nyárló	8 37	7 26
4 15	5 55	> Magyargyepes	8 25	7 13
4 30	6 12	> Tasádfő	8 09	6 56
4 46	6 30	> Drágszéke	7 55	6 42
5 03	6 48	> Magyarcséke	7 36	6 21
5 21	7 07	> Dused	7 22	6 06
5 40	7 27	> Szombatság-Rogoz	6 56	5 59
6 00	7 48	> Hollód	6 46	5 49
6 21	8 10	> Gyanta	6 23	5 28
6 44	8 33	> Fekete Kápolna	6 14	5 14
7 09	8 57	> Solyom	6 00	4 40
7 36	9 24	> Belényesörvényes	5 53	4 17
8 06	9 54	> Borz	5 43	4 06
8 38	10 28	> Belényesujlak	5 34	3 56
9 15	11 09	> Sonkolyos	5 23	3 44
9 48	11 51	> Fenes	5 11	3 31
10 26	12 34	> Belúyes	5 01	3 20
		> Dragonyesd	4 42	3 04
		> Szudrics	4 31	2 42
		> Rieey	4 21	2 23
		> Lunka-Rézbánya	4 11	2 04
		> Vasköh-Barest	4 01	1 45
		Érk. Ind.	3 53	1 30

Vészto—Kötegyán—Hollód.

Vv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Vv.	Vv.
6 18	5 10	Ind. Vészto	9 20	4 02
6 36	5 28	> Okány	9 02	3 42
6 52	5 43	> Gyanta	8 43	3 21
7 01	5 52	> Sarkadkeresztúr	8 33	3 10
7 15	6 07	> Méhkerék	8 15	2 50
7 23	6 14	> Kötegyán	8 06	2 40
8 01	6 33	> Kötegyán	7 19	2 15
8 14	6 46	> Pósa	7 07	2 02
8 33	7 05	> Illye	6 57	1 51
8 47	7 24	> Csegöd	6 34	1 31
8 57	7 41	> Erdőgyarak	6 25	1 21
9 06	8 01	> Árpád	6 16	1 11
9 21	8 17	> Feketebátor	6 06	1 00
9 35	8 32	> Feketetőt	5 44	12 32
10 00	9 17	> Tenke	5 32	12 10
10 20	9 46	> Rippa	5 21	11 33
10 32	9 53	> Moesár-Gyanta	5 11	11 21
10 42	10 11	Érk. Hollód	4 40	11 09

Szombatság—Rogoz—Dobrest.

Vv.	Tvsz.	Oda. — Vissza.	Vv.	Tvsz.
9 30	7 50	Ind. Szombatság-Rogoz	6 41	4 57
9 59	8 19	> Nánhegyes	6 14	4 30
10 09	8 29	Érk. Dobrest	6 04	4 20

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad.

Szv.	Mv.	Szv.	Mv.	Szv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Vv.	Szv.	Mv.	Mv.	Szv.	Szv.
6 02	8 01	10 20	1 13	4 45	7 40	Ind. Nagyvárad	8 28	9 40	12 05	3 10	4 00	8 10
6 12	8 13	10 30	1 25	4 56	7 59	> Óssi	8 14	9 29	11 52	2 57	3 49	7 59
6 29	8 33	10 48	1 48	5 15	8 20	> Less	7 54	9 12	11 30	2 35	3 33	7 43
6 44	8 44	10 56	2 00	5 25	8 33	> Gyapju	7 40		11 14	2 20	3 22	7 26
	9 05	11 03	2 19	5 34	8 45	> Cséfi	7 30	8 54	11 03	2 10	3 15	7 26
	9 13		2 31	5 43	8 56	> Madarász	7 17		10 38	1 47		
	9 20		2 39	5 52	9 04	> Nagyszalonta	7 09		10 30	1 40		
	9 27	11 16	2 51	6 02	9 21	> Pusztaharmód	7 02	8 31	10 22	1 33	2 51	7 08
	9 40		3 07	6 11	9 38	> Kötegyán	6 11	7 54	9 52	1 04	2 32	6 48
	9 59	11 44	3 27	6 24	9 52	> Sarkad	5 54	7 41	9 29	12 44	2 22	6 33
	10 11	11 53	3 40	6 33	10 17	> József szanát.	5 40	9 15	12 30	2 12	2 16	6 21
	10 23	12 02	3 53	6 42	10 35	> Gyulai városerdő	5 36	9 10	12 25	2 08		6 10
	10 37	12 05	4 12	6 57	10 51	> Gyula	5 25	8 56	12 14	2 01		6 00
	10 51		4 27	7 07	11 05	> Bizere	5 15	8 36	11 58			5 48
	11 04	12 37	4 42	7 18	11 21	Érk. Békéscsaba	4 50	8 18	11 43	1 38	5 48	5 48
	12 12	3 29	4 54	7 29	11 35	Érk. Arad	4 40	8 18	11 25	4 16		5 40
	2 48	4 22	5 11	7 30	11 49	Érk. Szeged-Rókus	4 30	8 18	11 25	4 16		5 30

Nagyvárad—Gyoma.

Szv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Szv.	Vv.
6 19	1 43	Ind. Nagyvárad	9 23	8 27
6 33	2 02	> Óssi	9 06	8 15
6 51	2 18	> Uj-Palota	8 33	7 40
7 05	2 30	> Gyires	8 11	7 18
7 19	2 43	> Vize-Gyán	7 59	7 07
7 26	2 50	> Körösszeg	7 48	6 56
7 37	3 00	> Nagy-Harsány	7 22	6 30
7 57	3 19	> Szakál	7 10	6 18
8 14	3 35	> Nagy-Tóti	6 52	5 59
8 26	3 47	> Komádi	6 38	5 45
8 44	4 04	> Iráz	6 13	5 20
9 17	4 32	> Kót	5 44	4 32
9 42	5 01	> Vészto	5 15	4 02
10 25	5 41	> Szeghalom	4 44	3 32
10 41	5 56	> Körösladány	4 15	3 07
10 58	6 12	> Kéthalom	3 40	2 55
11 42	6 38	> Dévaványa	3 25	2 55
12 00	6 55	> Ózedmajer	3 10	2 40
12 23	7 18	Érk. Gyoma	3 00	2 30

Szekelyhid—Margitta—Szilágysomlyó.

Vv.	Szv.	Oda. — Vissza.	Szv.	Szv.	Vv.
10 00	2 27	Ind. Szekelyhid	6 52	1 37	5 51
10 22	2 48	> Asszonyvásár	6 34	1 19	5 32
10 50	3 09	> A. átkeresztúr	6 13	1 03	5 10
11 04	3 22	&			

Haszonbérlet.

Biharmegye JÁKÓ-HODOSI határban mintegy 236. kat. hold, rés int szántó, részint legelő birtok, 1911. SZENT GYÖRGY napjától kiadó. Értekezni lehet DEBRECZENBEN 240 MIKLÓS-UTCZA 41.

Tisztelettel értesitem a Főtisztelendő papságot, és a n. é. közönséget, hogy a mai napon SZLANÁR JANOS iparművész üvegfestőt társul vette, és eddigi templom, oltár és ikonasztás festészetemet üvegfestészettel és diszüvegezéssel kibővítetem.

Tehát készítek művészi kivitelű üvegfestészeti munkákat, diszüvegezéseket és üvegmaratásokat a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig.

Főtörökvésem, hogy művészeti munkáimmal úgy a Főtisztelendő papság, valamint a t. közönség nagyra-becsült bizalmát és elismerését kiérdemeljem és részemre fentartsam.

Magam a Főtisztelendő papság és a t. közönség szíves figyelmébe és jó indulatába ajánlva vagyok tisztelettel

Klinge Antal,

templom, üvegfestő és diszüvegező.

Nagyvárad, Szent János-utca 11.

Vázlatokat és költségvetéseket díjtalanul készítek. Levélbeli megkeresésre személyesen megjelenek.

74

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalok karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgállok. Telefon hívásokra személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel 14

Benedek Ferencz

POLOSKÁT

és azok petéit

egyedül a szabadalmazott **MATTENIE** gázfejlesztő módszer alapján lehet teljesen és alaposan kiirtani, melyért 1 évi felelősséget vállalok, meghívásra **azonnal** bárhol személyesen megjelenek.

MATTENIE szab. gázfejlesztő és féregmentési vállalat Zöldfa-utca 9. l. e.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75** százalékos **megetakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **W o l f r a m** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyás **5 kor. 50 fill.**

500 db izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát **5** százalékos kártell áron alul.

Az 1. számú **izzólámpa különlegességek,** fényképes **z-l á m** **é k,** ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lértől 12 lértől minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

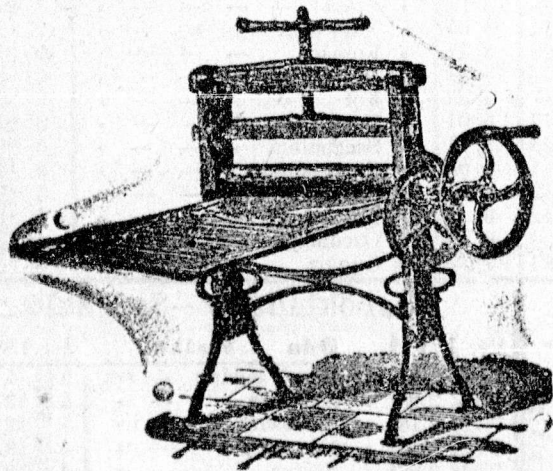
Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

Kézi hajtású „Jégkészítő-gép“ állandó működésben. Megtekinthető az üzletben.

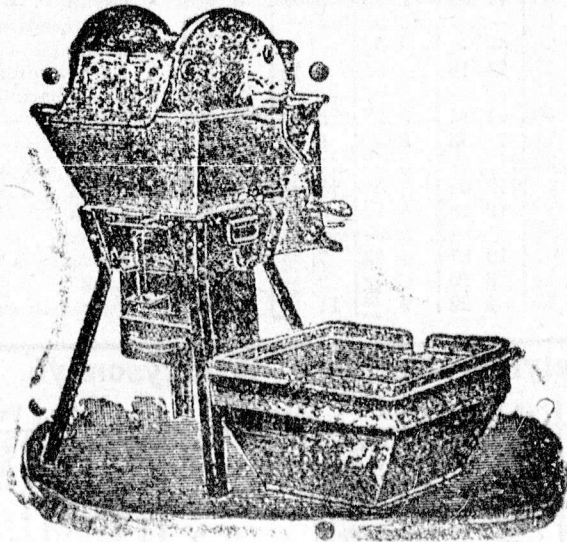
45

Jégsekreányok legujabb szerkezettel.

FAGYLALT-GÉPEK.
Kerti vasbutorok.
GUMMI CSÖVEK.

John-féle mosó- mángorló- és facsaró-gépek.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.